

PELAGIA NATURE & ENVIRONMENT AB

PM 2022-08-31

Kommentarer till Länsstyrelsen Norrbottens yttrande, aktbil. 185 i mål M 1573-20

På uppdrag av Talga AB

PELAGIA NATURE & ENVIRONMENT AB

Adress:

Industrivägen 14, 2 tr.
901 30 Umeå
Sweden.

Telefon:

090-702170
(+46 90 702170)

E-post:

info@pelagia.se

Hemsida:

www.pelagia.se

Författare:

Ulf Sperens

Direkt:

+46 90702177
Ulf.sperens@pelagia.se

Kvalitetsgranskat av:

Peder Larsson

Omslagsbild:

Foto:

Kartor:

Förevarande dokument utgör en del av Talgas komplettering i mål M 1573-20, och ska därför läsas parallellt med yttrandet. I de yttranden som inkommit till domstolen har Länsstyrelsen Norrbotten ("länsstyrelsen") framfört synpunkter på bolagets bedömning avseende behovet av artskyddsdispens. Talga har bitt Pelagia att kommentera länsstyrelsens synpunkter i denna del, vilket görs i det följande.

Buller i detta sammanhang innebär ett mer eller mindre pågående bakgrundsljud som kan vara tidsberoende, såsom till exempel trafikbuller som vanligtvis är kraftigast på dagen och svagast under natten. Vetenskapliga undersökningar har visat att buller kan ha negativa effekter på fåglar genom att påverka populationstäthet, förändrad sång, förändrat beteende, fysisk status med mera (Bergsten, A. m.fl. 2016. Trafikbuller i värdefulla naturmiljöer – metodbeskrivning. Trafikverket., Ware, H.E. et al. 2015. A phantom road experiment reveals traffic noise is an invisible source of habitat degradation. PNAS, vol. 112 12105-12109., Mockford, E. J. & Marshall, R. C. 2009. Effects of urban noise on song and response behaviour in great tits. Proc. R. Soc. B (2009) 276, 2979–2985). I ett flertal studier har negativa effekter kunnat detekteras vid en ljudnivå över 45 dB (Reijnen, R. & R. Foppen 1995. The effects of car traffic on breeding bird populations in woodland. IV. Influence of population size on the reduction of density close to a highway. Journal of Applied Ecology 32:481-491. Reijnen, R., R. Foppen & H. Meeuwssen 1996. The effects of traffic on the density of breeding birds in Dutch agricultural grasslands. Biological Conservation 75:255-260.).

Utifrån ovannämnda studier vilka indikerar att en negativ påverkan inträder vid en ljudnivå över 45 dB, är bedömningen att buller inte påverkar området där kungsörnsparret ser ut att etablera ett alternativbo enligt bullerkartor i bilaga B10 (Nunasvaara, Kiruna kommun Utredning av externt buller från gruvverksamhet. Tunemalm akustik) respektive bilaga K5 (Bullerkartor).

För övriga arter, lappmes, tretåig hackspett, större hackspett, lavskrika och spillkråka skulle det teoretiskt kunna finnas en påverkan. I både bilaga B10 och K5 anges ett flertal alternativ till lokalisering av industriområde samt diverse förutsättningar kring borring, anrikning med mera. Oavsett vilket alternativ som väljs så kommer det att finnas, grovt räknat, något eller några hundratals hektar där bullernivån uppgår till 45 dB eller mer och därmed en teoretisk negativ påverkan på arterna. Förvisso är det inte givet vad denna eventuella negativa påverkan består av, men det kan konstateras att för spillkråka, tretåig hackspett och större hackspett förekommer bullret i mindre delar av deras bedömda revir samt dessutom mestadels i suboptimala biotoper (mestadels yngre tallskog med klana träd) varför bedömningen är att buller har liten påverkan på dessa fåglar.

Även för lavskrika bedöms bullerpåverkan vara liten. Förvisso har födosökande lavskrikor noterats i området där buller med en ljudnivå högre än 45 dB beräknats (bilaga B10 och K5), men dessa bedöms inte utgöra häckningsområde för lavskrika då stora delar av området består av yngre tallskog med ytterst låg förekomst av hänglav/trädlav. Tillgång till hänglavar/trädlavar inom hemområdet är ett viktigt attribut för skogens kvalitet som häckningsmiljö för lavskrikan, vilket i stort sett saknas inom området med bullernivåer över 45 dB.

Inverkan av buller på lappmes är svårare att bedöma av flera orsaker. Bland annat verkar lappmesens förekomst i området vara oregelbunden, åtminstone med avseende på häckning. År 2015 konstaterades häckning av lappmes i ett hackspettshål i en tall cirka 350

sydväst om Hosiojärvi. Varken vid inventeringen 2019 eller 2021 kunde någon häckning konstateras i tallen. Däremot kunde en häckning av lappmes konstateras i ett hackspettshål i en asp intill Hosiojärvis sydöstra strand vid 2021 års inventering. Redan den anledningen, att lappmes verkar häcka i området vissa år men inte andra år och att artens utbredning inom området således är begränsad och olika från år till år, gör bullerpåverkan på lappmes svårbedömd. Det finns ingen, enligt vad som idag är känt, specifik information om hur lappmes påverkas av buller, men samtidigt inget som tyder på att lappmes skulle vara mer eller mindre bullerkänslig än andra fåglar. Samtidigt kan det noteras att lappmes förekommer både lokalt och regionalt i en inte obetydlig utsträckning. Den påverkan genom bullerstörning som skulle kunna uppstå inom området bedöms vara begränsad till ett fåtal individer och bedöms sakna betydelse för att upprätthålla populationen av lappmes på en tillfredsställande nivå eller återupprätta populationen till den nivån.

Sammanfattningsvis bedöms buller inte påverka kungsörn samt att buller bedöms ha liten påverkan på lavskrika, spillkråka, tretåig hackspett och större hackspett. För lappmes, som har häckat nära lokaliseringen av gruva och industriområde, är påverkan av buller mer svårbedömd då utbredningen är begränsad och varierande från år till år samt specifik information om hur lappmes reagerar på buller saknas. Den påverkan som kan uppstå bedöms dock sakna betydelse på populationsnivå.